

NAČELA I SREDSTVA FRANCUSKE ODBRAMBENE POLITIKE

Žak Širak (Jacques Chirac), predsednik francuske vlade, održao je predavanje početkom školske 1975/76. godine slušaocima 28. klase Instituta za visoke studije nacionalne odbrane¹. U njemu je izložio načela kojim će se rukovoditi njegova vlada u sprovođenju odbrambene politike zemlje i naveo sredstva kojima će se ta politika služiti.

Kako se slušaoci Instituta pripremaju za rukovođenje visokim državnim i vojnim funkcijama, predsednik Širak najpre ih je podsetio da se odbrana ne može improvizovati i kao potvrdu naveo je ovu misao De Gola iz 1934. godine: »U toku nekoliko dana kada se, dva ili tri puta u jednom stoleću, rešava sudbina naroda na bojnopolju, rasuđivanje, ponašanje i autoritet komandanata zavise pre svega od intelektualnih i moralnih refleksa koji su sticani tokom čitave karijere... Prava škola komandovanja je opšta kultura«.

Svoje predavanje je, zatim, nastavio: »Odbrambena politika, kojom se odlučuje o sudbini zemlje,

pretpostavlja široku podršku čitavog naroda. Više nego ijedna druga, ta politika izražava, u stvari, nacionalno jedinstvo. Razjedinjena zemlja, podeljena na vlastitu štetu, slaba je zemlja a narodu koji to zanemari, treba to znati, niko neće pomoći. Jer, narod ima jedino onda istinske prijatelje kada je u stanju da i sam saveznicima stavi na raspolaganje vlastite snage i vlastitu rešenost.

Ta se rešenost, koju pretpostavlja valjana odbrambena politika, mora na očigledan način potvrditi u prvom redu vladinom delatnošću. Predsednik Republike i vlada su dužni da utvrde prvenstvene zadatke te politike. Ja želim da potvrdim našu odlučnost za očuvanjem i stalnim modernizovanjem naše odbrambene moći koja radi toga mora raspolagati neophodnim sredstvima«.

Treba istaći da u budžetu za 1976. godinu povećanje sredstava za odbranu, kao posledica porasta materijalnih troškova i mera za poboljšanje životnog standarda vojnih lica, dostiže 14,2 odsto, dok je povećanje celokupnog budžeta 13,03 odsto u odnosu na proteklu godinu. Takvo finansijsko napreza-

¹ Principes et moyens de la politique de défense de la France, Chirac, Jacques, *Défense nationale*, nov., 1975, s. 7—14.

nje nastaviće se tokom idućih godina pošto je odbrana za vladu prioritetan zadatak, a za Francusku neophodnost s obzirom na svet u kome živi.

Stalnost takvog naprezanja nameće se i zbog veoma dubokih i veoma brzih promena koje se danas ostvaruju, a koje se tiču budućnosti svih zemalja. Ti su poremećaji takve prirode da se nijedna situacija ne može smatrati trajnom. To se zapaža u nauci i tehnici, gde pronalasci postaju sve brojniji, a oni nameću neprekidno zanašljanje naoružanja. To se isto tako konstatuje i u odnosima u savremenom svetu, koji se menja sticanjem nezavisnosti mnogih novih država, velikim porastom stanovništva nekih zemalja, razvitkom komunikacija i, najzad, pojačanom razmenom ideja i ideologija, lakoćom promene mesta boravka pa, znači, i lakoćom dodira i neposrednih razgovora između šefova država ili vlada.

Ta pojava da problemi našeg doba dobijaju svetski karakter dovodi u isto vreme do jačanja međuzavisnosti privrede i često do politizacije ekonomske razmene. Odatle potiče zahtev, od zemlje kakva je Francuska, za stalnim naporom kojim će postići usavršavanje svoje odbrane, koje je utoliko teže planirati i izvesti što načela pa i sami programi odbrambene politike moraju biti zasnovani na sigurnim, tj. trajnim temeljima.

Žak Širak ističe da je od bitnog značaja da Francuska bude suverena u donošenju odluka u odbrani. To je ono što se određuje pojmom nezavisnosti, koja se jedino postiže jasnom i odlučnom politikom, a i držanjem snaga i sredstava dovoljne moći. Rešenost u vođenju nezavisne politike izraz je vere u mogućnosti i u budućnost

naroda. »Francuske institucije daju nam osnovu za tu veru, koja je oslonac svih naših mera. Ličnošću Predsednika Republike osiguran je kontinuitet i autoritet vladine delatnosti, a oni su neophodni u strategiji odvrćanja gde se odgovornost ne deli. Crpeći svoju snagu iz ovlašćenja koje mu je dao narod, Predsednik otelovljuje, u prvom redu u oblasti odbrane, volju naroda kojom se može suprotstaviti krizi i delovati u interesu zemlje.»

Kako je Francuska član Saveza, koji je u sadašnjoj svetskoj situaciji neophodan garant njene sigurnosti, njena politika nije usamljena. Francuska je verna obavezama koje je prihvatila, kako o tome, ustalom, svedoči deklaracija u Otavi, koju je potpisala zajedno sa svojim saveznicima, nedavno, u julu 1974. godine. Predsednik Republike je tom prilikom izložio francuski stav: »Francuska je član Saveza, ali ona mora osigurati na nezavisan način svoju odbranu. To znači dve strane: najpre, mi moramo sami raspolagati potrebnim sredstvima za obezbeđenje svoje odbrane i, najposle, mi moramo odlučiti sami o okolnostima u kojima bismo ih trebali iskoristiti.»

Žak Širak ističe da takva odbrambena politika, koja je izraz snage naroda, neizbežno nameće potrebu da se produži s velikim naporima koje je tokom dužeg perioda činilo vojno rukovodstvo s inženjerima i radnicima brojnih preduzeća kako bi se zemlja snabdela dosta različitim i dovoljno usavršenim nuklearnim oružjem za odvrćanje. Ta politika isto tako traži da se produže istraživački i razvojni radovi radi proizvodnje najmodernijeg klasičnog oružja. »Mi želimo da se naši programi u budućnosti oslanjaju na široku saradnju s industrijom naoružanja

savezničkih ili prijateljskih zemalja. Ali, mi isto tako znamo da je za zemlju kakva je Francuska, koja se uz to opredelila za nezavisnu politiku, sposobnost za samostalno istraživanje i proizvodnju naoružanja, koje zahteva visoku stručnost — imperativna nužnost.

■ Mi smo suviše privrženi očuvanju mira u svetu da bi se mogao pogrešno razumeti smisao takve težnje. Zavisnost u pogledu naoružanja dovela bi nas u zavisnost u pogledu komandovanja našim snagama i u zavisnost u pogledu naše politike. Uostalom, brojne zemlje u savremenom svetu, a koje nisu velike sile, smatraju da sposobnost za samostalnu proizvodnju oružja vlastitim snagama i sredstvima nije bez značaja, pogotovo što u tome nema nikakve hegemonističke težnje.

■ Nesumnjivo je da tako postavljen cilj može postići samo dinamična i zdrava zemlja. Privreda u zastoju, veoma naglašene društvene nejednakosti, nepodnošljiva inflacija podelile bi Francuze, dovele bi u opasnost narodno jedinstvo koje je neophodno za odbrambenu politiku i omele bi naše ambicije. Vlada je toga potpuno svesna i nastoji da preduzima, u našoj teškoj situaciji, mere koje se nameću. Ona neće da umanjí svoj napor, jer zna da imobilizam ne bi samo povećao, i to na opasan način, napetosti u društvu već bi nas prisililo da se odrekemo zauvek položaja u svetu.

■ Žak Širak je podvukao da se odbrambena politika odvija u međunarodnoj situaciji koju je sažeo u ove dve misli: s jedne strane, Francuska vodi politiku kojom sudeľuje u procesu popušćanja zategnutosti u svetu i sprećavanju sukoba; s druge strane, ona i dalje oprezno prati situaciju, savesno odr-

žava veze sa svojim saveznicima, dobro vodi računa da ostane gospodar svoje sudbine i čvrsto je ubećena da bezbednost u krajnjoj liniji zavisi od njenih snaga i sredstava i od njene rešenosti za borbu.

Evropa živi u znaku detanta. Popušćanje napetosti u svetu i saradnja su jedina razumna politika koja treba da vlada u odnosima između Zapada i Istoka. Taj put je prokrćio general De Gol, a na njemu su se našli i francuski saveznici. »Mi isto tako znamo da ne sme biti detant ako se on ostvaruje u obliku dijaloga koji jaća blokove ili ako bi nagodbama, koje menjaju ravnotežu snaga u Evropi, nanosio štetu našoj bezbednosti. Imajući na umu te jasne ideje, mi želimo da doće do istinskog detanta koji će služiti privrednom i društvenom napretku svih evropskih država«.

Žak Širak smatra da detant između Istoka i Zapada, u današnjem našem svetu, mora biti po svaku cenu dopunjen usklaćivanjem odnosa između industrijskih zemalja, potrošaća i uvoznika energije i sirovina, i zemalja Trećeg sveta, proizvoćaća i izvoznika tih proizvoda, tj. ako pojednostavimo situaciju, usklaćivanjem odnosa između Severa i Juga. Treba shvatiti da je tu reć o velikom zadatku međunarodne politike. »Ako se pregovaranje, za koje je Predsednik Republike dao inicijativu, predlaćući međunarodnu konferenciju o energiji, treba da zameni sukobima, doćlo bi do zategnutih odnosa u ćitavom svetu, a možća, jednog dana, i do sukoba kobnih posledica. Mi se danas možćemo nadati da će se planirana konferencija ubrzo moći odrćzati i ispitati probleme energije, sirovina i razvoja, voćeći računa o općtem interesu za uspostavljanje stabilnijih monetarnih

odnosa koji bi jamčili da dugoročna politika razvoja neće biti upropašćena nereguliranim promjenama monetarnog kursa. Ako se ne uspostavi stabilan sistem i pravedniji odnosi između proizvođača i potrošača energije i sirovina, ako ne dođe do razgovora između industrijskih zemalja i zemalja Trećeg sveta, nesigurnost će prevagnuti u svetu. Mi smo se uverili da se do dobre odbrambene politike može doći jedino pod uslovom tačnog predviđanja. U toj važnoj oblasti možemo u budućnosti očekivati mir ili rat zavisno od toga da li ćemo znati na vreme nametnuti razgovor i obezbediti komplementarnost u privrednoj razmeni ili ćemo se izložiti sukobu.

Žak Širak je dao nekoliko napomena o specifično vojnoj strani francuske odbrambene politike i neophodnim sredstvima te politike. Tih sredstava, po njemu, ima četiri vrste:

- sredstva neophodna za ostvarenje odvratanja;

- paralelno s njima, sredstva neophodna za klasične snage, koje u prvom redu moraju da spreče ograničene sukobe ili, ako do njih dođe, da im se suprotstave;

- novčana sredstva predviđena budžetom;

- sredstva koja interesuju ljude odgovorne za našu oružanu borbu, a naročito ona sredstva koja su neophodna za poboljšavanje životnog standarda vojnih lica.

Najvažnije je, i to prvenstveno među odbrambenim sredstvima, ono sredstvo koje omogućava da odvratimo eventualnog neprijatelja od napada. »Naša je zemlja iskovala, svojim vlastitim rukama, nuklearni arsenal koji više niko ne pomišlja da ismeje. Ona je od tada stekla sposobnost da se brani i bori za svoju budućnost donoseći suve-

rene odluke. Taktičko oružje je najnoviji elemenat naše nuklearne komponente oružanih snaga. Ja po drugi put podsećam da smo u njemu dobili borbenu sredstvo za jednu mnogo elastičniju — a samim tim i efikasniju — strategiju nego što je strategija koja se isključivo oslanja na strategijsko nuklearno oružje.

Pri svem tom, ta sredstva odvratanja — smatra Žak Širak — nisu dovoljna.

U naše doba granica između rata i mira je nedovoljno jasna. Kriza ili ograničeni sukobi mogu izbiti ovde ili onde. Ako se ne uguše brzo, mogu dovesti u ozbiljnu opasnost bitne interese zemlje, pa Francuska mora raspolagati pokretnom vojnom snagom koja će biti sposobna, eventualno uz pomoć drugih prijateljskih zemalja, da odvrati ili da se uspešno suprotstavi neprijatelju koji bi želeo da se dokopa teritorija koje su bitan garant naše budućnosti i da nas tako stavi pred izbor: ili da se pomirimo sa svršenim činom ili da preduzmemo strašan rizik borbe do istrebljenja.

Iz tog stava Žak Širak zaključuje da su Francuskoj potrebne kopnene, pomorske i vazduhoplovne snage koje bi bile sposobne da intervenišu brzo kako bi sprečile nastavljanje sukoba u samom začetku.

Takva vojna politika zahteva čvrstu volju i nameće obaveze u oblasti budžeta. Zbog toga, uprkos sadašnjim teškoćama u privredi, francuska vlada je rešena da učini potrebne napore, koji, ipak, ne smeju da poremete ekonomsku stabilnost.

Budžet za 1975. godinu i planiran budžet za 1976. godinu u zavisnosti su s tim zadatkom i odgovaraju bitnim interesima zemlje.

Kako materijalna sredstva postaju sve složenija i kako njihov razvoj zahteva i novaca i vremena, njihovo korišćenje i održavanje zahtevaju kadar i stručnjake koje treba obučiti i držati u stalnoj borbenoj gotovosti. A oni moraju biti sigurni da će u oružanim snagama naći mogućnost da dostojno prožive svoj život kao ljudi u službi naroda.

»Naša je, dakle, dužnost da popravimo životni standard vojnih lica. Osiguraćemo im ugled i poštovanje na koje imaju pravo i garantovaćemo im njihovu budućnost. Vlada se posvetila tom zadatku. Zakonski projekat koji menja opšti položaj vojnih lica razmatraće se na idućem zasedanju Parlamenta. Mere koje će se na osnovu njega preduzeti, doneće konkretna poboljšanja od iduće godine. Nesumnjivo, postavlja se još pitanja, ostaju problemi koje treba rešavati, ali mogu tvrditi da ćemo nastaviti naše napore s odgovarajućom pažnjom, ništa ne propuštajući, svesni da možemo imati poverenje u celokupan kadar naših oružanih snaga i u mlade Francuze koji su na odsluženju vojnog roka.

Ali poboljšavanje životnog standarda nema samo materijalnu stranu; suočeni danas s hlađenjem naklonosti prema vojnom pozivu, ono ima isto tako i pre svega psihološki i moralan vid«.

Završavajući izlaganje, Žak Širak je podvukao važnost koju treba pridati poboljšavanju odbrambenog duha, odnosa prema armiji u zemlji: »Vekovima su naše seljačke mase branile svoju zemlju, francusko tlo. Danas, vrednosti koje treba braniti manje su očigledne od krova nad glavom ili od njive od koje se živi. Demobilizatorski duh, koji je zahvatio veliki broj Francuza, a naročito neke delove omladine, njihova naklonost pa i podrška koju pokatkad daju i najspornijim temama — izazivaju uznemirenost. Međutim, o toj tako važnoj stvari ja ne bih želeo davati mnogo praznih uveravanja, već istaći što mogu jasnije da izvori patriotizma nisu presušili već su se jednostavno pomerili. Mi se moramo potruditi da ih oživimo i usmerimo«.

S. J.

NATO I ODBRANA PO DUBINI — ZAGONETKA ILI IZAZOV?

Denis Čaplin* svoja razmatranja počinje konstatacijom da odbranu po dubini »protiv masovnog napada snaga Varšavskog ugovora« ne bi trebalo potceniti, pri čemu se koristi ratnim iskustvima. Naime, rat na Bliskom istoku 1973. godine je uverljivo potvrdio da izvođenje odbrane sa relativno lakim naoružanjem može donekle da nadmaši tenkove i avione. Jeftina, jednostavna i veoma pokretna borbena sredstva mogu da postignu više od složene i skupe ratne tehnike. To je znak i za pesimiste (odgovorne za budžet u NATO) da je realistična odbrambena strategija mogućna i u vojnom i u ekonomskom pogledu.

Kao početak potrebno je pokrenuti promene u strategiji i naoružanju. Dostignuća u usavršavanju naoružanja i opreme utiču na promene u strategiji. Zaokret ka usvajanju odbrane po dubini, uz dej-

stva u pozadini i izbegavanje krutih linija odbrane, predstavlja, možda, teškoću za tradicionaliste, koju treba prevazići što je moguće pre. Autor konstatuje da je tehnološki razvoj dao proverena oružja za takvu strategiju, što bi trebalo da bude podsticaj na drukčije razmišljanje o problemima odbrane kako bi se formulisala što ubedljivija strategija odvrćanja.

»Sveobuhvatna uznemiravajuća dejstva («Multidirectional harassment» — MDH) za koja se autor zalaže, zasnivaju se na pretpostavci da će se početni period eventualnog sukoba karakterisati velikom pometnjom i narušavanjem ustaljene vojne organizacije, te, stoga, treba izbegavati organizaciju koja će biti suviše osetljiva na takve poremećaje. D. Čaplin smatra da treba odstupiti od ustaljenih shvaćanja, kao što su »prednji kraj«, »pozadina«, »po-drška« i slično, i da, iznad svega, treba izbegavati izlaganje protivniku krutih linija odbrane s velikim brojem ljudstva. Reč je, dakle, o izbegavanju krutih frontova.

Koristeći se istorijskim iskustvima, D. Čaplin ukazuje na to da su Titovi partizani »više voleli samo-

* Dennis Chaplin, *NATO's Defense in Depth—Conundrum or Challenge?* *Military Review*, December 1975.

Denis Čaplin je naučnik s Univerziteta »East Anglia«, stručnjak za vojno-političke studije. Doktorirao je na Univerzitetu u Noridžu, Engleska. Dopolisnik je više vojnih i političkih časopisa.

stalne nego međuzavisne taktičke borbene grupe i radije su pribegavali pokretu nego držanju stalnih linija odbrane, jer su znali da ih ne mogu sačuvati u dobro organizovanom napadu». Cilj je bio — smanjiti mogućnosti neprijatelju da nanosi masovne sasređene udare na uređene i lako uočljive položaje; — demoralisati i uznemiravati neprijatelja na najrazličitije načine i na svakom mestu.

Rat na Bliskom istoku 1973. godine pokazao je da NATO ne može računati na mnogo vremena za upozorenje o konvencionalnom napadu na svoje isturene položaje. Autor smatra da su pouke iz avgusta 1968 (čehoslovačka kriza — prim. prev.) potvrđene oktobra 1973. i da bi iz njih trebalo izvući korisne zaključke. Vojni manevri na većim prostorijama mogu iznenada prerasti u stvarnu ofanzivu i obezvređiti odbranu baziranu na komplikovanoj mobilizaciji i pojačanjima isturenih položaja. Pretpostavlja se da će, posle neprijateljevog početnog masovnog napada i povlačenja snaga na drugi odbrambeni pojas, biti dovoljno ljudstva i materijala, organizacione i moralne snage da se organizuje i brani uređeni drugi pojas odbrane.

Autorova pouka je jasna: izbegavati glomazne i stacionarne koncentracije snaga u odbrani kako bi se neprijatelj odvratio od tog prvog masovnog udara i ostati sposoban za savlađivanje teškoća u početnom periodu neprijateljstva. Taktičke grupe u »sveobuhvatnim uznemiravajućim dejstvima« ne bi smele da se oslanjaju na podršku spolja, koja će, u većini slučajeva, biti onemogućena zbog početnih teškoća i prekida komunikacija. Prepadna dejstva zahtevaju taktičke grupe kombinovanog sastava, što je oktobarski rat snažno istakao.

Te grupe treba da raspolažu sopstvenom podrškom protivavionskih i protivtenkovskih vođenja raketa, skrovitim skladištima namirnica i ratnog materijala, i da su naoružane helikopterima. »Titova jedina slabost bila je tehnološke prirode — nedostatak lakog naoružanja velike vatrene moći, koje bi nadoknadilo malobrojnost teškog naoružanja i omogućilo još veću pokretljivost.« Takva oružja sada stoje na raspolaganju.

D. Čaplin konstatuje da je u čisto brojčanom pogledu Varšavski ugovor nadmoćan i da ga NATO u tome ne može dostići ili prestići. Nasuprot 22 divizije (8 oklopnih, 14 pešadijskih i mehanizovanih) koje NATO trenutno ima na centralno-evropskom vojištu, Varšavski ugovor ima 51 diviziju (24 oklopne, 27 motostreljačke). Iako su divizije NATO veće, ukupna nadmoć u ljudstvu Varšavskog ugovora iznosi 260.000. Računajući čak i na mogućnost pojačanja, Varšavski ugovor bi imao nadmoć oko 180.000 ljudi. Osim toga, očite su razlike i u mogućnostima transporta iz SAD u odnosu na zapadne oblasti SSSR. Zasad, vazduhoplovstvo SAD sa 70 transportnih aviona tipa »C5A«, 234 »C-141« i 520 »C-130« nije u stanju da prebaci značajna pojačanja za oslabljene prednje položaje NATO.

Autor ukazuje na okolnost da geostrategijski položaj DR Nemačke omogućava SSSR da drži u prvom ešelonu najmanje 10 oklopnih i 10 motostreljačkih divizija, sa 440.000 elitnih vojnika, 6.400 savremenih tenkova i veliki broj naoružanih helikoptera i oklopnih transportera. »Tim snagama i sa 16. vazduhoplovnom armijom od 1200 savremenih aviona, SSSR je u mogućnosti da izvrši iznenađan napad na položaje NATO kojemu bi,

u slučaju potrebe, prethodili ili sledili ograničeni nuklearni, biološki i hemijski udari». Gubitkom isturenih položaja ugrožavaju se i izvanredno značajni pravci snabdevanja unutar područja NATO.

Kako NATO očitó treba da izbegava klasičnu bitku konvencionalnim snagama, D. Čaplin smatra da se odbrana po dubini mora bazirati na prepadnim dejstvima (taktici iznuravanja), kojima se može osujetiti svaki masovni napad. Protivničke komandante treba dovesti u situaciju da ne mogu predvideti protivnapad, ni po pravcu niti po jačini. Oni moraju osećati da ne postoje uređeni, uočljivi objekti i ne smeju imati pravu predstavu o prirodi, rasporedu i obimu odbrane NATO, čime će biti obezvređeni njihovi precizni planovi o izvođenju narednih etapa napadne operacije. »Prednost je NATO što se u sovjetskom planiranju fetišizira ideja o »efikasnoj okupaciji« posle brzih prodora, jer time sovjetske snage postaju uočljivi ciljevi, sa razvučenim pravcima snabdevanja i veoma osetljive na protivnapade.«

Ako se NATO uspešno preorijentiše na »sveobuhvatno uznemiravanje« kao na osnovni način odbrane po dubini, mora dati prioritet i nabavci odgovarajućeg naoružanja. Treba izbegavati teška i skupa oružja jednostrane namene, jer borbena sredstva za prepadna dejstva zahtevaju visok stepen pokretljivosti, jednostavno rukovanje, laku obuku i minimalne potrebe za opravkama i rezervnim delovima. U osnovi, taktičke jedinice moraju raspolagati dobrim izborom protivavionskih i protivtenkovskih vođenih raketa i bar jednim pokretnim sistemom raketne artiljerije (VBR, prim. prev.) za koncentričan napad na određene

ciljeve. »Većina takvih oruđa kojima danas raspolažemo ima brzinu gađanja ravnu 4 do 5 topova kalibra 155 mm i vatrenu moć ekvivalenta tri baterije takvih topova — uz minimalne izdatke, obuku i probleme transporta.«

Na nesreću, piše D. Čaplin, oktobarski rat 1973. pokazao je da SSSR ima prednost u razvoju i standardizaciji takvih oruđa. Uzimajući u obzir standarde sovjetske industrije, ta sredstva se proizvode veoma jeftino i u oktobarskom ratu izvanredno su se isplatila. Zbog toga je i tim oružjima na Zapadu posvećena veća pažnja.

»Planeri NATO su sada postali svesni da materijalni odgovor na izazov Varšavskog pakta ne mora biti beznažno sputan inflacijom. Nema potrebe za većim ulaganjima u i suviše složene tenkove i avione. Mogućnost da se pomoću nečeg što košta nekoliko stotina neutrališe nešto što staje hiljade ili milione mora svakako zainteresovati svakog dalekovidog rukovodioca.«

Oktobarski rat 1973. pokazao je da su tenkovi izvanredno osetljivi na protivtenkovske vođene rakete kojima raspolaže pešadija. Uznemiravajuća dejstva, čije je osnovno sredstvo precizno oružje za uništavanje tenkova, sprečiće komandire tenkova u izvršenju mnogih zadataka — ili će ih bar navesti na pogrešne procene i uzaludno trošenje municije.

Nedavna proučavanja karakteristike zemljišta od stručnjaka NATO izgleda da opravdavaju porast značaja novih protivtenkovskih vođenih raketa, jer je zaključeno da SR Nemačka, u celini, nije idealna za tenkovska dejstva. Na većem delu zemljišta odstojanje za efikasno gađanje ciljeva iznosi 1.000 do 3.000 m, na 80% zemljišta od

3.000 do 4.000 m, a na 5% zemljišta do 5.000 m, pa su tako tenkovi primorani da dejstvuju u uslovima veoma povoljnim za upotrebu protivtenkovskih vođenih raketa sa malog odstojanja. Tako je prostor za efikasnu upotrebu tenkova u severnoj Evropi ograničen. To bi trebalo da bude još jedan podsticaj za favorizovanje uznemiravajućih dejstava.

Kako jedinice namenjene za uznemiravajuća (prepadna) dejstva treba da budu što je moguće više samostalne, moraju se popuniti što većim brojem transportnih sredstava. »Sovjeti pojačavaju mehanizovane snage sa odličnim oklopnim transporterima raznovrsne namene, od transportera trupa i materijala do tegljača i nosača raketnih sistema. Transporter »BRDM 2«, na primer, nosi rakete »Sagger, a »M19 67« nosi vrlo efikasne protivavionske rakete »SAM 7«. Narožani helikopter zauzima važno mesto u taktičkim grupama za uznemiravajuća dejstva, kao sredstvo samostalne vazdušne podrške i kao dopuna protivtenkovskim vođenim raketama koje dejstvuju na principu »opali pa beži«.

Postoje nesumnjivo nove činjenice o kojima bi trebalo voditi računa prilikom rešavanja nekih problema odbrane NATO. U osnovi te činjenice su: ratna situacija

će sama po sebi pružiti mnoštvo nepredviđenih odgovora i potvrditi necelishodnost mirnodopske organizacije; koncepcija odbrane na uređenim linijama i preterana koncentracija trupa i materijala na isturenim položajima mogu samo izazvati i olakšati napad u povoljnom trenutku za protivnika.

Publikacije NATO uveravaju nas da postoje planovi i odgovori na sve varijante razvoja situacije, ali su *pripreme* isto toliko potrebne kao i planovi. Budući da možemo slobodno planirati bilo šta, a da nismo u stanju da se *pripremimo* za sve (varijante sukoba — prim. prev.), bilo bi najbolje da se koncentrišemo na jedno realno i elastično rešenje.

»Sveobuhvatna uznemiravajuća dejstva«, kao zametak jedne ideje, mogla bi biti to rešenje. Stručnjacima rodova preostalo bi da iznalaze slabe tačke tog oblika odbrane i da ih uklanjanju. Oni moraju izložiti onima koji odlučuju svoje procene o pravcu u kojem će se odvijati odbrambena dejstva u budućnosti. »Jer, budućnost Zapada zavisi od inventivnije odbrambene politike, i bili bismo nepromišljeni ako bismo ignorisali nedavne poruke i nagoveštaje«, zaključuje D. Čaplin.

MVŽ.

VOJNI GLASNIK

Stručni časopis KoV-a u broju 2/76. donosi ove članke:

Potpukovnik Živojin Uverić: *O napadu u različitim uslovima*

Potpukovnik Vojislav Lončović: *Vežbe posebne namene (pokazne i meto-dsko-pokazne)*

Pukovnik Marjan Vidas: *Racionalno korišćenje sredstava doprinosi modernizaciji JNA*

Pukovnik Bogdan Kulačanin: *Neke mogućnosti racionalizacije rada i postupaka izrade protivoklopnih minskih polja*

Kapetan I klase Mihailo Radovano-vić: *Posluživanje protivoklopnog lan-sirnog oruđa (pripreme oruđa i rake-te za gađanje)*

Potpukovnik Ljubomir Domazetović: *Uvežbavanje tenkovske čete po temi »Taktičko-vatreni postupci u napadu«*

Potpukovnik Vojislav Dumić: *Obučavanje radio-telegrafista za rad u uslovima protivelektronskih dejstava*

Potpukovnik Vojislav Šećković: *Upotreba lakih cevni konstrukcija pri savlađivanju vodenih prepreka*

Ratko Jovičić, prof.: *»Proces donoše-nja odluke u vojnoj organizaciji« (prikaz)*

IZ INOSTRANIH ARMIIJA

*Nova dimenzija zaprečavanja
Hemijsko izviđanje protivnika*

Časopis ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane u broju 2/76. donosi ove članke:

General-pukovnik Petar Matić: *Ekonomično raspolaganje sredstvima — značajan faktor modernizacije JNA i doprinos stabilizaciji privrede*

Pukovnik Mirko Mileusnić: *Aktivnost komandira eskadrole u izgradnji moralno-političkog jedinstva i borbenog morala*

Pukovnik Angel Ončevski: *Osobeno-sti traženja malorazmernih ciljeva na zemlji*

Major Dušan Banjac, dipl. inž.: *Automatizacije izvršnog komandovanja RJ PVO*

Kapetan fregate Tone Žabkar: *Savremeni protivpodmornički avioni*

Major Ćirilo Bevc, dipl. inž.: *Uloga i način prikazivanja tehničkih karakteristika lovca u programu presretnja*

Potpukovnik u penziji Mihajlo To-mić: *Utjecaj turbulentnih strujanja vazduha na let helikoptera*

Pukovnik Veselin Trifunović: *Raket-ni motor u uslovima bestežinskog stanja*

Potpukovnik Žan Battestin: *Obuka poslužilaca PAT 30 mm*

Major Gligor Frančesko: *Kasetne ras-prskavajuće bombe*

Major Zdravko Husul, dipl. inž.: *Re-mont vazduhoplovne tehnike meto-dom lemljenja*

MORNARIČKI GLASNIK

Časopis ratne mornarice u broju 2/76. donosi ove članke:

Kontraadmiral Tihomir Vilović: *Specifičnosti pripreme i izvođenja operacija na uskim morima*

Kapetan bojnog broda Aleksandar Zečević: *Obuka i vaspitanje — prioritetan elemenat povećanja bojeve gotovosti RM*

Potpukovnik Mihajlo Memedović: *Neka razmatranja upotrebe zemaljske artiljerije*

Kapetan fregate Tone Žabkar: *Savremeni protivpodmornički helikopteri*

Kapetan fregate Nikola Arsenijević: *Lebdelice — brodovi na vazdušnom jastuku*

Major Boris Zajcev, dipl. inž.: *Metodika naučnoistraživačkog rada na sistemima podvodne zaštite brodova*

Kapetan fregate mr Kazimir Pribilović: *Split — tehnička baza Mornarice NOVJ*

Kapetan korvete Dragoljub Luburić: *Mine — univerzalno oružje*

Kapetan fregate Slobodan Miličić: *Podvodni sistem osmatranja i otkrivanja podmornica*

Kapetan fregate u penz. Damjan Bračić: *Ratne mornarice u ratu i miru*

odbrana i zaštita

Časopis za odbrambene pripreme u društveno-političkim i mesnim zajednicama i organizacijama udruženog rada, u broju 2/76 u izdanju na srpsko-hrvatskom jeziku, pored ostalih, donosi i ove članke:

Pitanja i odgovori: *Pripreme u gradovima i opštinama*

Milan Mali: *Podruštvljavanje odbrane i mesna zajednica*

Anđelko Kalpić: *Aspekti odbrane u zaštiti čovjekove okoline*

Marjan Pavlin: *Omladina i neke pojave klerikalizma*

Polde Štukelj: *Bez dilema u pogledu skloništa*

Darjo Flais: *Pripreme u prigraničnoj opštini*

Pero Žužak: *Jedna anketa u vinkovačkoj opštini*

Nikola Stajović: *Civilna zaštita i elementarne nepogode*

Ivo Bajt: *Trajna vrednost poruka NOR-a (nastavak)*

Dr Dragoljub Ristić: *Psihohemijski bojni otrovi*

Milan Pujić: *Osposobljavanje mladih u osnovnoj školi*

Vlado Strugar: *Okupacioni sistemi u Jugoslaviji u drugom svetskom ratu*

M. J.: *Snabdevanje vodom Ciriha u vanrednim situacijama*

Milivoj Jugin: *Upotreba kosmosa u vojne svrhe*

FOREIGN AFFAIRS

Časopis SAD o aktuelnim temama iz međunarodnih odnosa donosi ove članke:

a) u broju za oktobar 1975. godine

Panamski pregovori — bliska stvar — Stephen S. Rosenfeld

Perzijski zaliv: trka u naoružanju ili kontrola naoružanja? — Edward M. Kennedy

Novi podsticaj za međunarodni vazdušni transport — Andreas F. Lowenfeld

Diktatura i američka spoljna politika — William P. Bundy

Za novi ekonomski poredak u svetu — Thierry de Montbrial

SAD i Treći svet:

Osnove za prilagođavanje — Tom J. Farer

Evropska koalicija u podeljenom svetu — David P. Calleo

Psihologija mira na Srednjem istoku — Nahum Goldmann

Osuđeni na mir — Béchir Ben Yahmed

Politika trgovine Kine i južnoamerički odnosi — Alexander Eckstein

Nova spoljna politika Japana — Kazuhige Hirasawa

Žene sveta: izveštaj iz Meksikositija — Jennifer Seymour Whitaker

b) u broju za januar 1976. godine

Sigurnost strategijske stabilnosti u eri detanta — Paul H. Nitze

Kontrola budžeta odbrane — Barry M. Blechman i Edward R. Fried

Ubodi portugalske revolucije — Kenneth Maxwell

Ciljevi, ideologija i spoljna politika — Bayless Manning

Politika ishrane — Emma Rotschild
Program pomoći OPEC zemalja — Maurice J. Williams

Rad i multinacionalne kompanije — Robert W. Cox

Kasandra u spoljnom komesarijatu — Vojtech Mastny

STRATEGIC REVIEW

Časopis Instituta za vojna i politička istraživanja SAD, u broju 1 za 1976. godinu, donosi ove članke:

Američka budućnost: treći vek — Hon. Barry M. Goldwater.

Američka pomorska strategija i ekspanzija sovjetske mornarice — Hon. J. William Middendorf II.

Klasičnost — vojna misao — Gen. Richard H. Ellis, USAF and Lt. Col. Frank B. Horton III, USAF.

Evropska bezbednost: sovjetska prednost i prioritet — John Erickson.

Osetljivost Zapada na južnu hemisferu — Patrick Wall, M. C., V. R. D., M
Sovjetska vojna pomoć Iraku i Siriji — Roger F. Pajak.

Akcija i reakcija: Zapadna Nemačka i Baader-Meinhof gerile — Maj. John D. Elliott, USA.

Panama: strategijska klopka — Lt. Gen. V. H. Krulak, USMC (Ret.)

Vojnici i društveno prilagođavanje — Col. Richard M. Jennings, USA (Ret.)

Nuklearna bitka na kopnu — Col. Marc Geneste, French Army (Ret.)

Novi pogled na kontrolu mora — Maj. Gen. Robert N. Ginsburgh, USAF (Ret.)

Časopis Instituta za spoljnopolićka istraživanja SAD, u broju 2 za 1975. godinu, donosi ove članke:

Portugalija i pokret oružanih snaga — George W. Grayson

Krize demokratičnosti u Indiji — Norman D. Palmer

Strategijske implikacije u Somaliji izazvane prisustvom SSSR-a — J. Bowyer Bell

Pojava Japana na svetskoj pozornici — William H. Overholt

Izraelski četvrti rat oktobra 1973: vojna i politička loša procena — Asmos Perlmutter

Dileme u doktrini NATO-a — Richard Hart Sinnreich

Bedemi grada: odbrambena doktrina Zapada — Marc E. Geneste

Tehnologija novog oružja: implikacije za NATO — John H. Morse

Tehnologija novog oružja i bezbednost Evrope — Richard Burt

Trans-SALT: sovjetska strategijska doktrina — Roger W. Barnett

Politika japanske odluke u vezi sa Kinom — Yung H. Park

Autonomija i intervencija: Komunistička partija Sovjetskog Saveza i borba za Komunističku partiju Čehoslovačke — 1968 — Christopher D. Jones

U pravcu stvaranja Evropske političke zajednice: EEZ Samiti i integracija Evrope — Juliet Lodge

Sila podela u međunarodnom sistemu: slučaj etnonacionalizma — Arnfinn Jorgensen-Dahl

Mere političkog rizika i strategija spoljne politike ulaganja: izveštaj sa konferencije — Robert Meadow, Gerald T. West i Dan Haendel

Pregled:

Kompleksnost u razmatranju kineskih problema — Richard L. Walker
Kauboji, Indijanci i američka politika u trećem svetu — W. Scott Thompson

Procena Ujedinjenih nacija — Seymour Maxwell Finger

Od hladnog rata do trgovine — John Spanier

Južni Vijetnam: fatalne greške — Lawrence E. Grinter

Military Review

Stručni časopis Kopnene vojske SAD donosi ove članke:

a) u br. 11 za novembar 1975.

Razvoj sovjetske vazdušne pokretljivosti — major Peter M. Vargo

Perspektive pokretnih snaga objedinjene komande NATO-snaga u Evropi — ppuk. Calvin H. Creasy

Postavite vaše žice da bi ga ubile — puk. William R. Brooksher

Oživljavanje japanskog militarizma — puk. Robert L. Peters

Međunarodne krize i razvoj strategije i oružanih snaga, II deo — brig. Edward B. Atkeson

Obeležje dvestogodišnjice: Ko su bili lojalisti? — maj. David Curtis Skaggs

Spoljna trgovina Kine od 1971—85. — puk. Sidney Klein

Stabilnost u Indijskom podkontinentu — Chopra, Indija

Organizacija discipline u Sovjetskoj armiji — maj. Allan A. Myer

b) u br. 12 za decembar 1975.

Dubina odbrane NATO — neizvesnost ili izazov? — Dennis Chaplin

Panamski kanal Panamcima — ppuk. Vincent P. McDonald

Nastupajuće doba vojne obaveštajne službe SAD — major Marc B. Powe

Promašaji revolucionarnog rata — puk. Miller Antony, Brit.

Ujedinjene nacije kao čuvar mira i arapsko-izraelski sukob u 1973. god. — N. A. Pelcovits

Poslednji pogodak — puk. Gregory V. J.

Obeležje dvestogodišnjice: Sumrak i svitanje — ppuk. John G. Fowler, Jr.

Strukturalna sposobnost štaba? — puk. Norman L. Dodd, Brit.

Oružane snage Indonezije 1965—66. — Howard M. Federspiel

Dvadesetogodišnjica Varšavskog pakta — Peter I. Gosztory

c) u br. 1 za januar 1976.

Uloga tenka na Golanu — brig. u penz. S. L. A. Marshall

Sposobnost reagovanja NATO u teškim uslovima — major Donald F. Borden

Materijalno-finansijsko poslovanje od divizije do baterije — ppuk. Thomas W. Cassada

Od Moskve južno i jugoistočno — major William G. Hanne

Obeležje dvestogodišnjice: Žrtva se (ne) naplaćuje — Lynn L. Sims

Sovjetske vojne mogućnosti u Evropi — John Erickson

Kinesko-zapadnoevropski odnosi — major Alfred Biegel

Haška mirovna konferencija u 1899. godini — major Claud L. Gibson

Akronimi, dvoumljenja i agriologija — puk. John D. White

SURVIVAL

Međunarodni časopis za strategijska istraživanja u Londonu, u br. 1 za januar/februar 1976. donosi ove članke:

Sovjetski uticaj na Srednjem istoku — William E. Griffith

Nosač rakete i kontrola naoružanja — Sydney H. Jammes

Grčke mediteranske krize — P. J. Vatikiotis

Prioriteti detanta — Marschall D. Shulman

Dokumentacija detanta posle Helsinkija. Govor predsednika Giscard d'Estaing 14. X 1975. i govor generalnog sekretara Brežnjeva 14. X 1975.

Evropska odbrambena kooperacija. Komitete Eurogrupe 5. 11 1975.

Nuklearna slobodna zona u Južnom Pacifiku. Povelja rezolucije Ujedinjenih nacija 15. VIII 1975.

RUSI

Journal of the Royal United Services Institute for Defence Studies

Časopis Instituta za odbrambene studije V. Britanije, u broju 1 za mart 1976. godine donosi ove članke:

Britanske oružane snage posle smanjenja izdataka za odbranu — Sir Michael Cary

Standardizacija i odbrana u NATO — Dr Gardiner L. Tucker

Britanska odbrambena politika — kritička analiza — George Younger

Osporavani razvoj linije — Gregory Blaxland

Dve godine posle: Izraelske odbrambene snage od 1973. do 1975 — Martin van Creveld

Kontrola materijala i mir: Srednji istok — Dennis Chaplin

Počeci sovjetske vojne doktrine — R. H. Baker

Nuklearna strategija: debata u toku — Colin S. Gray

Zadaci Tajlandske armije i procena njene sposobnosti — E. Stuart Kirby

Vojni doprinos — Martha P. Smith

Razvoj blizinskog upaljača — Captain Geoffrey Bennett

Folklor avijacije — David Lance

Bilten istraživačkog centra RUSI/RMAS

Automatski sistem Omega za navigaciju podmornica — Brian Greenberg

Cilj i performansa sovjetske mornarice — Brian B. Schofield

défense nationale

problèmes politiques
économiques scientifiques militaires

Francuski časopis za političke, priredne, naučne i vojne probleme objavljuje ove članke:

a) u svesci za februar 1976. god.

Indijski okean 1976: prisustvo Francuske, zaloga mira i nade — Michel Debré

Spoljna akcija i polivalentnost snaga — General Georges Maldan

Da li će Indijski okean ostati zona mira? — kontraadmiral H. Labrousse

Djibuti: nezavisnost, da, ali... — André Nolde

Djibuti, neuralgični centar Afričkog Roga — Bernard Guillreez

Zategnutost u vezi sa zalivom — Pierre Rondot

Južna Azija i pokušaji organizovanja priobalnih zemalja Indijskog okeana — Guy Réau

Tanzanija između Indijskog okeana i Južnoafričkog kontinenta — Dominique Decherf

Mozambički kanal i bezbednost Južne Afrike — Bernard Brionne

Politika i diplomatija: Francuska i arapske zemlje — Jacques Vernant

Nauka i tehnika: radar i elektronski rat — Claude Berger

b) u svesci za mart 1976. god.

Stručno obrazovanje u armiji. Tradicije i budućnost — Paul Granet

Evolucija nuklearne tehnologije u Francuskoj — André Giraud

Konferencija razvijenih i nerazvijenih (severa i juga): uspela diplomatska operacija ili trajan dijalog? — Bernard Peyre

Zapadnoevropska zajednica i odbrana Evrope — Maxime Roux

Novi precizno vođeni projektili («P. G. M.» — Precision guided munitions) i njihov vojni i politički značaj — Walter Schütze

Vojna služba četiri godine kasnije — Jean-Claude Roguello

Reforme u zvanju podoficira KoV — F. Cailleteau i Jean-Pierre H. Thomas

Filipini posle četrdeset meseci vojnog režima — Robert de Suzannet

Politika i diplomatija: Nemačka i Berlin — Jacques Vernant

Nauka i tehnika: telekomunikacijski sateliti — D. Chevignard

WEHR KUNDE

Časopis za vojne probleme, organ udruženja za vojnu nauku SR Nemačke, donosi ove članke:

a) u svesci za januar 1976.

Primerbe o znamenitostima Klauzevicevog života i dela — Dr Wilhelm Ritter von Schramm

Tri problema strategije elastičnog odgovora — Johannes Altmeppen

Ratna mornarica SR Nemačke na početku treće decenije — Harald Fock

U prilog diskusiji o višoj vojnoj akademiji Bundesvera — Harald Fock

Odnosi između Španije i Maroka — privredna i geostrategijska analiza — Rainer Mennel

Ugrožena bezbednost u južnoj i jugoistočnoj Aziji — Hans Roschmann

Psihološki rat na Tajvanu — Peter Roell

Hronologija 1. indokineskog rata od 1940. do kraja francuske kolonijalne vladavine 1954/55. — Lothar Grössl

Sećanja na ograničeni rat u Etiopiji — Oskar R. Eisenkeil

b) u svesci za februar 1976.

Francuska, partner u savezništvu, i NATO — Jürg von Kalckreuth

Vojna situacija na Bliskom istoku sa arapskog stanovišta — Friedrich Wilhelm Voss

Da li je u osamdesetim godinama još aktuelna reorganizacija Bundesvera?

Prilog diskusiji — deo I, Jochen Löser

Razmišljanja o vojnom izviđanju putem satelita — Heinz Osswald

Treba preispitati donošenje konačne odluke o svesnosti radnje — Walter Deinzer

Rang-lista — Dermot Bradley

Najveća tajna drugog svetskog rata? — Leo Hepp

Britanska pešadija — Norman L. Dodd

Osnove i osnovni pojmovi teoretsko-sistemski orijentisane nauke o organizaciji s obzirom na oružane snage — Dieter R. Fuchs

nato review

Časopis informativne službe Severnoatlantskog pakta, donosi ove članke:

a) u broju 6 za decembar 1975. godine

Napredak u standardizaciji — John L. McLucas

Novi međunarodni poredak — Jan Tinbergen

Nuklearno oružje i odbrana Evrope — Richard Shearer

Dobrovoljna društva u podršci NATO-a — Frank Roberts

Opasnosti u stratosferi — između ostalih pitanja koja su razmatrana na Komitetu za probleme savremenog društva — James G. Sampas

Dvadeset prva godišnja sesija Severnoatlantske skupštine — Keith Williams

Dokumentacija: Konačna rezolucija Atlantskog pakta

b) u broju 1 za januar 1976. godine

Ravnoteža NATO — Varšavskog pakta — Admiral flote Peter Hill-Norton
Debata o energiji i atlantski odnosi — Henri Simonet

Bezbednost i kontrola naoružanja — razmatrano sa gledišta NATO-a — Wiegand Pabsch

Obrana Evrope ili evropska odbrana — Julian Critchley

Atlantski savez i recesija

Dokumentacija

— Severnoatlantski savez, završni kominike

— Sastanak za planiranje odbrane — završni kominike

— Odbrambeni izdaci NATO zemalja od 1949. do 1975.

— Eurogrupa — završni kominike

Austrijski vojni časopis u svesci 2 (mart-april) 1976. godine, donosi ove članke:

Javno mnjenje i austrijska armija — Emil Spannocchi

»Zaustavljanje« ili odbrana? — Heinz Kozak

Dvadeset godina austrijskog vazduhoplovstva — Friedrich Korkisch

O geofizičkom ratu — Rudolf Hecht

Primirje kao element vojnog konflikta u godinama posle drugog svetskog rata — Christian Clausen

Crvena Armija 1945—1953 — Peter Gcsztony, Švajcarska

Angažovanje austrijskog kontingenta u okviru Ujedinjenih Nacija na Kipru i na Bliskom istoku. Juli 1974 do decembra 1975 — Hugo Onjerth

U opštem pregledu ovaj časopis donosi:

Baze Sovjetskog Saveza

Rat u Angoli

Savezna Republika Nemačka: Bela knjiga Bundesvera 1975/76

Sovjetski Savez: Odnos snaga, odlučujući faktor

Savezna Republika Nemačka (Dalje moderniziranje armije — Nabavka FIA—tenka Roland) — SRN/Francuska (Program naoružanja Alpha-Jet) — Danska (Oružane snage) — Nemačka Demokratska Republika (Narodna nacionalna armija i Udruženje za sport i tehniku) — Francuska (O reorganizaciji teritorijalne armije — Izdaci za odbranu i politika odbrane — Vojni sindikat i raspadanje vojnih snaga) — Velika Britanija (Moderniziranje tenka Centurion — Tehnološki trend svetskog naoružanja) — Izrael (Iskustva iz Oktobarskog rata, osnivanje Akademije za nacionalnu odbranu — Iz oblasti naoružanja) — Kuba (Oružane snage) — Bliski istok (Isturene osmatračnice na Sinaju) — Švajcarska (Osnovni principi vazdušnog rata — Nabavka aviona — Izgradnja velikog podzemnog vojnog skladišta) — Sovjetski Savez (Izgradnja oružanih snaga — O pravima vojnih obveznika) — SAD/SSSR (Upotreba lasera protiv osmatračkih satelita) — NATO (Sednice rukovodećih organa — Planovi naoružanja za 1976)

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Grčki vojnoteorijski časopis objavljuje ove članke:

a) u broju za januar 1976. godine

Opšti opis projektila — brig. general D. Macukas

Glasačka tehnika i primena na televiziji — brig. general G. Kastana
Uaicaј elektromagnetnih talasa nuklearnih eksplozija na vojni sistem telekomunikacija — potpukovnik Stef. Mavromatis

Kontaminacija okoline nuklearnim eksplozijama — Stavros Kacijanis

Međunarodne novosti:

Severno more: Zaštita petrolejskih instalacija

SAD: Strategijsko bombardovanje Rockwell B1

Francuska-Holandija-Belgija: Belgijsko-francusko-holandski minolovac

Severna Amerika — Kanada: Vojna pojava Kanade u Evropi

Latinska Amerika — Panama: Američko-panamski razgovori o zoni moreuza

b) u broju za februar 1976. godine

Organizacija i funkcionisanje pozadinskog obezbeđenja KoV SAD — Uprava za snabdevanje i transport

Zagađivanje okoline — stambena kriza — pukovnik Dionisios Spinu

Ishrana i koronarno oboljenje — Dim. Sakelaropulu

Kineska armija i psihološki rat — pukovnik Mohler

Taktičko-sanitetsko obezbeđenje u borbenoj zoni, a posebno u zoni dejstva pešadijske divizije — Anastasios Januda

c) u broju za mart 1976. godine

Vazdušnopokretna brigada — Uprava oklopnih jedinica

Hrišćanska Rusija i Grčka, 1921 — potpukovnik Ahil Tagari

Veličina stanovništva Grčke — potpukovnik Ahil Tagari

Problem osavremenjavanja telekomunikacija — elektronskih sistema nacionalne odbrane — brig. general M. Macukas

Procena efikasnosti... sistema — planiranje i procena tenkova — pukovnik Dim. Kalinderi

Međunarodne novosti:

Rasformiranje SEATO-pakta

SAD. Pregovori o SALTU: Problemi i perspektive

Južno krilo NATO

Francuska. Prolećne vežbe: Vežbe »Volt-Air« i »Detex 75«.

SAD. Nove pomorske instalacije u ekonomskoj 1976. godini

Italijanski vojni časopis donosi ove članke:

Broj 5 (septembar-oktobar 1975)

Vežba »Panter« — jedna zemlja i nje ne oružane snage — dr Franco Bellegrandi

Razvoj i perspektive savremene vazdušnotransportne operacije — dr Nino Arena

Haubica 155 mm na mehaničku vuču FH 70 — pukovnik Alberto Puri

Upotreba protivoklopnih samohodnih oruđa u oružanim snagama SR Nemačke — potpukovnik Mario Buscemi

Problem granice putanje zrna na poligonima za gađanje naoružanjem ispod 20 mm — kapetan Lorenzo Golino

Uredba o vojnoj disciplini: Velika Britanija — brigadni general u rezervi Franco Donati

Javne informacije i vojna tajna — pukovnik Ciro Di Martino

Izbor i obrazovanje kadrova — divizijski general Ugo Tarantini

Broj 6 (novembar-decembar 1975)

Rukovođenje i komandovanje danas: zahtevi i perspektive — general-pukovnik Andrea Viglione

Od Helsinkija do Helsinkija — Ludovico Diraffaello

Standardizacija — uvek aktuelan problem NATO-a — potpukovnik Oreste Bovic

Slobodno vreme — potpukovnik Ugo De Vingolis

Automatizovano snabdevanje ljudstva — major Italo Sciarreta

Prevoženje pomoću kontejnera — kapetan Luciano Marcatili

Uredba o vojnoj disciplini: Zapadna Nemačka — brigadni general u rezervi Franco Donati

Broj 1 (januar-februar 1976)

Evropska ideja — pukovnik Ciro Di Martino

Problemi vojnog saniteta — general-potpukovnik dr Michele Cappelli

Uredba o vojnoj disciplini: SAD — brigadni general u rezervi Franco Donati

Služba informisanja o lavinama — potpukovnik Tulio Vidulich

Prisustvo Italijana u drugom svetskom ratu — pukovnik Rinaldo Cruccu

Vojni okruzi danas i sutra — pukovnik Renato Vianello

Principi rata — major Giuseppe Marrotti

Odsudna i pokretna odbrana — poređenje sa doktrinama drugih armija — potpukovnik Mario Buscemi